
DAVENING DIRECTIONS

R' Yair Lichtman

JUNE 6, 2023
YU TORAH MITZION KOLLEL
פרשת בהעלתך תשפ"ג

THE SUGYOT

(1) BERACHOT 30A

תנו רבנן: סומא ומי שאינו יכול לכנין את הרוחות — יכוין לבו כנגד אביו שבשמים, שנאמר: "והתפללו אל ה'". הנה עומד בחוץ לארץ — יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל, שנאמר: "והתפללו אליה דרך ארצם". הנה עומד בארץ ישראל — יכוין את לבו כנגד ירושלים, שנאמר: "והתפללו אל ה' דרך העיר אשר בחרת". הנה עומד בירושלים — יכוין את לבו כנגד בית המקדש, שנאמר: "והתפללו אל הבית הזה". הנה עומד בבית המקדש — יכוין את לבו כנגד בית קדשי הקדשים, שנאמר: "והתפללו אל המקום הזה". הנה עומד בבית קדשי הקדשים — יכוין את לבו כנגד בית הכפורת. הנה עומד אחריו בית הכפורת — יראה עצמו כאילו לפני הכפורת. נמצא עומד במזרח מחזיר פניו למערב. במערב מחזיר פניו למזרח. בדרום — מחזיר פניו לצפון. בצפון — מחזיר פניו לדרום. נמצאו כל ישראל מכוונים את לבם למקום אחד. אמר רבי אבין, ואיתימא רבי אבינא: מאי קראה — "כמגדל דויד צוארה בנוי לתלפיות" — תל שכל פיות פונים בו.

The Sages taught in a *Tosefta*: A blind person and one who is unable to approximate the directions and, therefore, is unable to face Jerusalem in order to pray, may focus his heart towards his Father in Heaven, as it is stated: "And they shall pray to the Lord" (I Kings 8:44). One who was standing in prayer in the Diaspora should focus his heart toward Eretz Yisrael, as it is stated: "And they shall pray to You by way of their land which You have given to their fathers" (I Kings 8:48). One who was standing in Eretz Yisrael should focus his heart toward Jerusalem, as it is stated: "And they shall pray to the Lord by way of the city that You have chosen" (I Kings 8:44). One who was standing in Jerusalem should focus his heart toward the Temple, as it is stated: "And they shall pray toward this house" (II Chronicles 6:32). One who was standing in the Temple should focus his heart toward the Holy of Holies, as it is stated: "And they shall pray toward this place" (I Kings 8:35). One who was standing in the Holy of Holies should focus his heart toward the seat of the ark-cover [*kapporet*], atop the ark, the dwelling place of God's glory. One who was standing behind the seat of the ark-cover should visualize himself as if standing before the ark-cover and turn toward it. Consequently, one standing in prayer in the East turns to face west, and one standing in the West turns to face east. One standing in the South turns to face north, and one standing in the North turns to face south; Consequently, all of the people of Israel focus themselves focusing their hearts toward one place, the Holy of Holies in the Temple. An allusion to this is found in what **Rabbi Avin, and some say Rabbi Avina, said: What verse alludes to this? "Your neck is like the Tower of David, built with turrets [*talpiyyot*], one thousand shields hang from it, all of the armor of the mighty" (Song of Songs 4:4). He interprets the word *talpiyyot* as the hill [*tel*] toward which all mouths [*piyyot*] turn, i.e., the Temple Mount.**

BASED ON THE PRIMARY SOURCES (THE GEMARA IN BERACHOT AND BAVA BATRA):

1) WHAT IS THE RELATIONSHIP BETWEEN DIRECTING ONE'S HEART AND DIRECTING ONE'S FACE?

2) WHAT IS THE IDEA BEHIND FACING IN A PARTICULAR DIRECTION?

UNDERSTANDING THE SUGYOT

(4) TOSFOT BAVA BATRA 25A

לכל רוהתא אוקמן – כל הני אמוראי לית להו הא דתניא בברכות (דף ל.) שחייב אדם להתפלל נגד ירושלים משום דכתיב והתפללו אליך דרך ארצם אלא סברי כר' ישמעאל דאמר בכ"מ שכינה ומאן דאמר שכינה במערב סבר כר"ע דאמר מפני שהיא תדירה ור' חנינא דשמעתין דאמר כגון אתון דיתבון לצפונא דארעא דישראל אדרימו סבר לה כברייתא דברכות.

“Set me facing any direction” – all of these Amora'im did not have that [Beraita] which was taught in Berachot (30a), that a person is obligated to pray towards Jerusalem, because it is written that “they shall pray to You by way of their land.” Rather, they held like R' Yishmael, who said that the Shechinah is in every place. The opinion which held that the Shechinah is in the west holds like R' Akiva [of the Mishna] who said [that one may not build a tannery west of a city] because [the Shechinah] is constantly there. R' Chanina of this passage, who says that “those like you, who dwell north of Israel, should face south,” holds like the Beraita in Berachot.

HOW MANY APPROACHES CAN YOU IDENTIFY REGARDING THE PROPER DIRECTION FOR TEFILLAH?

(5) TOSFOT BERACHOT 30A

היה עומד בח"ל יכוין כנגד ארץ ישראל – ול"ג לבו דאפניו קאי כדקתני סיפא היה עומד במזרח מחזיר פניו למערב.

If one is standing outside of Israel, he should face towards Israel – do not read “turn his heart,” for we are talking about his face, as it says at the conclusion of the passage, “if he was standing in the east, he should turn his face to the west.”

לתלפיות תל שכל פיות פונים בו – וכהך שמעתתא קי"ל וכן מסקינן בלא יחפור (ב"ב כה:)... עכשיו אנו במערבה של א"י על כן אנו פונים למזרח.

“L'Talpiyot,” the hill to which all mouths turn – we hold like this teaching, as we similarly conclude in Perek *Lo Yachpor* (Bava Batra 25b)... Now, we are to the west of Israel, and therefore we turn to the east.

WHAT IS THE DIFFERENCE BETWEEN READING “TURN ONE'S HEART” AND “TURN ONE'S FACE”?

(6) PRISHA OC 94:1

מלה"ד למי שעושין לו מטרא לחץ אם הוא קרוב למטרא מציירין לו נקודה קטנה ובאותה נקודה צריך לירות בחיצו כיון שהוא סמוך למטרא אבל הרחוק ממטרא עושין לו עגול גדול ובתוכה יורה כך הקרוב לירושלים צריך לכווין לחזור פניו נגד ירושלים ממש אבל אנו שמרוחקין ממנה מחזירין פנינו לא"י וק"ל:

To what is this matter comparable? To one who makes a target for an arrow. If he is close to the target, they draw a small mark for him and he must shoot his arrow there, since he is close to it. For the one who is more distant they make a bigger circle and he shoots into it. Similarly, the one who is close to Jerusalem must turn his face towards Jerusalem itself, but we who are further turn our faces to Israel.

SHITAT HA-RAMBAM

(7) RAMBAM TEFILLAH 1:3,4

(ג) אם היה רגיל, מרבה בתחינה ובקשה, ואם היה ערל שפתים, מדבר כפי יכולו, ובכל עת שירצה. וכן מנין התפילות, כל אחד ואחד כפי יכולתו, יש שמתפלל פעם אחת ביום, ויש שמתפלל פעמים הרבה. והכל היו מתפללים נוכח המקדש, בכל מקום שיהיה. וכן היה הדבר תמיד ממש רבינו עד עזרא:

(ד) כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנצר הרשע, נתערבו בפרס ויון ושאר האומות, ונולדו להם בנים בארצות הגויים, ואותן הבנים נתבלבלה שפתם, והיתה שפת כל אחד ואחד מעורבת מלשונות הרבה, וכיון שהיה מדבר אינו יכול לדבר כל צרכו בלשון אחת אלא בשיבוש, שנאמר "ובניהם חצי מדבר אשדודית ואינם מכירים לדבר יהודית וכלשון עם ועם" (נחמיה י"ג:כ"ד):

ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל, תקצר לשונו לשאול חפציו או להגיד שבה הקב"ה בלשון הקודש, עד שיערב עמה לשונות אחרות. וכיון שראה עזרא ובית דינו כך, עמדו ותיקנו להם שמונה עשרה ברכות על הסדר:

(3) A person who was eloquent would offer many prayers and requests. [Conversely,] a person who was inarticulate would speak as well as he could and whenever he desired. Similarly, the number of prayers was dependent on each person's ability. Some would pray once daily; others, several times. Everyone would pray facing the Holy Temple, wherever he might be. This was the ongoing practice from [the time of] Moshe Rabbenu until Ezra.

(4) When Israel was exiled in the time of the wicked Nebuchadnezzar, they became interspersed in Persia and Greece and other nations. Children were born to them in these foreign countries and those children's language was confused. The speech of each and every one was a concoction of many tongues. No one was able to express himself coherently in any one language, but rather in a mixture [of languages], as [Nehemiah 13:24] states: "And their children spoke half in Ashdodit and did not know how to speak the Jewish language. Rather, [they would speak] according to the language of various other peoples."

Consequently, when someone would pray, he would be limited in his ability to request his needs or to praise the Holy One, blessed be He, in Hebrew, unless other languages were mixed in with it. When Ezra and his court saw this, they established eighteen blessings in sequence.

WHAT IS INTERESTING ABOUT THE RAMBAM'S PRESENTATION OF THE HALACHA REGARDING WHICH DIRECTION TO FACE?

(8) RAMBAM SEFER HAMITZVOT ASEH 5

הוא שצונו לעבדו... ואע"פ שזה הצווי הוא גם כן מהצוויים הכוללים כמו שביארנו בשורש ד', הנה יש בו יחוד אחר שהוא צווי לתפלה... ואמרו עבדוהו בתורתו ועבדוהו במקדשו, רוצה לומר הכוון אליו להתפלל שם כמו שבאר שלמה ע"ה.

[The 5th *mitzvah*] is that we are commanded to serve Him... even though this is a general commandment, it also has a specific application in that it is a command to pray... The Sages explained, "serve Him in His Torah, serve Him in his Mikdash," meaning "turn to it in order to pray there, as Shlomo said.

WHAT DOES IT MEAN THAT THIS DETAIL IS IN THE RAMBAM'S SEFER HA-MITZVOT?

(9) RAMBAM TEFILLAH 5:3

(ג) נוכח המקדש כיצד, היה עומד בחוצה לארץ, מחזיר פניו נוכח ארץ ישראל ומתפלל, היה עומד בארץ, מכוון פניו כנגד ירושלים, היה עומד בירושלים, מכוון פניו כנגד המקדש, היה עומד במקדש, מכוון פניו כנגד בית קודש הקדשים. סומא, ומי שאינו יכול לכוון את הרוחות, והמהלך בספינה, יכוון ליבו כנגד השכינה ויתפלל:

Facing the Temple: What is implied? A person standing in the Diaspora should face Eretz Yisrael and pray. One standing in Eretz Yisrael should face Jerusalem. One standing in Jerusalem should face the Temple. One standing in the Temple should face the Holy of Holies. A blind person, one who is unable to determine direction, or one travelling in a boat should direct his heart towards the Divine Presence and pray.

(10) RAMBAM TEFILLAH 4:15-16

כוונת הלב כיצד, כל תפילה שאינה בכוונה אינה תפילה, ואם התפלל בלא כוונה, חוזר ומתפלל בכוונה... כיצד היא הכוונה, שיפנה ליבו מכל המחשבות, ויראה עצמו כאילו הוא עומד לפני השכינה.

Proper intention: What is implied? Any prayer that is not [recited] with proper intention is not prayer. If one prays without proper intention, he must repeat his prayers with proper intention... What is meant by [proper] intention? One should clear his mind from all thoughts and envision himself as standing before the Divine Presence.

(11) YAD PESHUTAH TEFILLAH 1:3

נמצא שהפנייה נוכח המקדש היא מגלה על הכוונה היסודית בתפילה שהיא העמידה לפני ה', ובלי כוונה זו אין כאן תפלה כלל.

אמנם יתכן שאדם יבקש מן הבורא ית' בלי שירגיש את עצמו עומד לפניו. והרי גם מבשר ודם ניתן לבקש בין לפניו ובין שלא לפניו. אבל חוסר הרגשה זו בבקשה מלפני השי"ת משנה את אופייה של הבקשה לגמרי. כי כאשר האדם מרגיש ורואה את עצמו כאילו הוא עומד לפני השכינה, לא רק השבת וההודייה אלא גם הבקשה והתחינה כולן עבודה הן... העבודה היא העמידה לפניו

יתברך, ואם מחמת צרכיו מתעורר האדם לעמוד לפניו ולהתחנן על נפשו הרי הוא עובד. בלי כוונה זו אין כאן אלא בקשה בעלמא.

We find that turning to the Mikdash reflects the foundational intention of prayer, which is standing before Hashem, and without this intention, there is no prayer at all.

Indeed, it is possible for a person to ask things of Hashem without feeling like he is standing before Him. For even from a human king it is possible to ask in his presence and not in his presence. But the lack of this feeling in the request from Hashem changes the nature of the request completely. For when a person feels and sees himself as though he is standing before the Shechinah, it is not just his praise and thanksgiving but even his request and entreaty are all Divine service... The service is standing before Him, and if one's needs inspire a person to stand before Him and beg for his life, he is serving. Without this intention, it is a mere request.

(12) SHIUREI HARAV, TEFILLAH P. 160

ואמר הגר"ח ז"ל דמבואר מהרמב"ם דמה
שצריך להחפול נכח המקדש הוי דינא
דאורייתא, שהרי הרמב"ם כלל לדין זה צהדי
מלות חפלה דאורייתא, [שהרי צהלכה זו
הרמב"ם עדיין מדבר על עיקר חובת חפלה
מן התורה], וכן מוכח ממה שכתב דכך הי'
הדבר תמיד ממשה רבינו ועד עזרא. —
ומעתה אשר נראה צוה דהך דינא דצריך
להחפול נכח המקדש הוא תולאה מהקיום
דין קרבן שצתפילה, ומאד הקיום דין קרבן
שצתפלה הוא דמישך שייכא למקדש⁸⁰.

(13) SHIURIM L'ZECHER ABBA MARI V. 2 P. 40

בהמשך, בהלכות ד' - ז', והיא כנראה מהווה חיוב דאורייתא בתפלה. לכאורה צריך עיון, מה טיבה של הלכה זו? אמנם לפי המבואר הכל עולה יפה. בית המקדש הוא מקום ריצוי תפלה וקרבת, וכל תפלה מתקבלת רק דרך העיר והמקדש. מכיון שכן, צירוף תפלות ומיזוגן עם אחרות מתגשמים רק על ידי כיוון התפלה למקום אחד, למקדש שהשכינה שרויה בו. אמנם הרמב"ם¹⁶ פוסק, כי כיוון פנים כנגד ירושלים אינו מעכב, אבל י"ל, כי מכל מקום כיוון הלב מעכב, כי זהו בכלל חובת המתפלל לראות עצמו כאילו עומד לפני השכינה,

HALAKHIC PRACTICE

WHAT DIRECTION SHOULD ONE FACE PRACTICALLY?

(14) SHULCHAN ARUCH OC 94:2

(ב) אם מתפלל לרוח משאך רוחות, יצדד פניו לצד ארץ ישראל אם הוא בחוץ לארץ; ולירושלים, אם הוא בארץ ישראל; ולמקדש, אם הוא בירושלים. {הגה: ואנו שמחזירין פנינו למזרח, מפני שאנו יושבים במערבה של ארץ ישראל, ונמצא פנינו לארץ ישראל (טור וסמ"ג). אין עושין מקום הארון וצד התפלה נגד זריחת השמש ממש, כי זהו דרך המינים, רק מכונים נגד אמצע היום (הגהות אלפסי הסדשים). ומי שרוצה לקיים אמת: הרוצה להעשיר יצפין או להחכים ידרים, מכל מקום יצדד פניו למזרח.}

If a person is praying in any other direction, he should turn his face to the direction of Israel if he is outside of Israel; to Jerusalem if he is in Israel; to the Beit HaMikdash if he is in Jerusalem.

Rema: We, who turn our faces to the east, do so because we dwell to the west of Israel, and thus our faces are towards Israel.

We don't place the Aron and the direction of prayer directly toward the rising sun, for this is the way of heretics. Rather, we turn towards "the middle of the day."

The one who wishes to fulfill that which they say "the one who wishes to be rich should turn north and the one who wishes to be wise should turn south" should nevertheless turn his face to the east.

(15) LEVUSH OC 94:4

ודע שכל הארצות האלו אשר אנו מפוזרין בהן, כולם הם כנגד מערבית צפונית של ארץ ישראל ואינם מכוונים במערבה של ארץ ישראל ממש, ואריכות הימים והלילות יוכיחו זה למי שיודע מעט בצורת הכדור. לפיכך נראה לי שטוב ונכון הוא כשעושין בית הכנסת, שיזהרו שיעשו הכותל המזרחי שעושין שם הארון ושמתפללין כנגדו, שתהא נוטה קצת לצד מזרחית דרומית, ואז נעמוד

מכוון כנגד ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש וקדשי הקדשים, וגם לא נחקה המינים שיאמרו שאנו מתפללין כנגד השמש כמותם.

Know that in these lands in which we are dispersed, they are all to the northwest of Israel and are not directly west of Israel, and the length of days and nights will prove this to anyone who knows a little about the earth. Therefore, it seems to me right and proper that when a Beit Kneset is built, they should be careful to place the “eastern” wall, where they place the Aron and face in prayer, such that it is inclined to the southeast, and then it will be directly facing Israel, Jerusalem, the Beit HaMikdash, and the Kodesh HaKodashim, and it will also not be like the laws of the heretics who say that we pray to the sun like them.

(16) ARUCH HASHULCHAN 94:8

ונמצא לפי זה דהעמידה נגד ארץ ישראל וירושלים – אין הכוונה "נגד" ממש, אלא קצת נטייה לשם.

It follows that standing towards Israel and Jerusalem doesn't mean “directly towards them” but rather that a slight inclination suffices.

WHAT IF THE ARON IS IN A DIFFERENT PLACE?

(17) BEI'UR HALACHA OC 150

וצ"ע במקומות שמפני הדוחק א"א להם בשום פנים להעמידו בכותל המזרח ומוכרחים להעמידו בצפון או בדרום לאיזה צד יתפללו הקהל אם למזרח מפני שהוא נגד ירושלים או מוטב שיתפללו כלפי הקודש שהוא הארון:

One needs to investigate: in places that cannot have the Aron on the east and are forced to put it in the north or south, to which side should the community face? Should it be east, towards Jerusalem, or is it better to face the “Kodesh,” which is the Aron?

(18) SHUT TESHUVOT V'HANHAGOT 1:79

בקייפטון צריכין להתפלל לצפון שארץ ישראל לצפון, רק מאיזה סיבה בבית הכנסת הארון הקודש לצד מזרח ומתפללין למזרח כמו באירופא, ועכשיו המתפלל שואל אם לשנות מהציבור ולהתפלל לצד אחר והיינו לצד צפון לארץ ישראל.

In Capetown, one needs to pray to the north because Israel is in the north, but for some reason the Aron in the shul faces east and they pray to the East like in Europe. Now, the questioner asked if he should deviate from the community and pray to another direction, which is to the north of Israel.

ונראה פשוט דאף שהציבור עושין שלא כדן והם צריכים להתפלל לצפון אף שארון הקודש לצד מזרח וכמו שכתב במג"א סימן צ"ד סק"ג ובא"ר שם, מ"מ כיון שכעת הציבור מתפללין למזרח אסור לו לשנות בציבור דמיחזי כשתי רשויות...

It seems obvious that even the community is doing the wrong thing and they should really face north, even though the Aron faces east, as the Magen Avraham wrote. However, since the community currently prays to the east, one cannot deviate from them lest it appear that you are praying to different gods...

ומיהו לא ידעתי השאלה, והלוא יכול להתפלל מזרחית צפונית, ואם מצדד די בכך... ואדרבה ראוי להתפלל כן, שמצד מזרח מעלה שמתפלל מול ארון הקודש שקדושתו רבה מאד, ומצד צפון נוטה לארץ ישראל ששכינה שמה

However, I don't really understand the question, because one can pray to the northeast, and if he turns his face, this should suffice... In fact, this would be the best way to pray, because at the east he gets the value of praying towards the Aron, which is very holy, and to the north he is facing Israel, where the Shechinah is.

(19) NEFESH HA-RAV P. 119

בבית המדרש הגדול שבישיבה נקבע ארון הקודש שלא ברוח
מזרחית, ושמעתי, שבגלל כן לא רצה הגרמ"ס, ז"ל, להתפלל שמה,
והיה רגיל להתפלל בבית הכנסת "בית המדרש הגדול" שבשכונה.
וכמדומה לי שאף רבנו, ז"ל, כמעט שלא התפלל בבית המדרש הגדול
של הישיבה.

FURTHER READING

(20) DANIEL 6:11

וַדְּנִיאל קָדִי יָדַע דֵּי רְשִׁים כְּתָבָא עַל לְבִיטָהּ וְכוּיָן פְּתִיחָן לָהּ בְּעֵלִיתָהּ נֶגְדַּי יְרוּשָׁלַם וְזִמְנִין תְּלַתָּהּ כְּיֻמָּא הוּא בְּרָךְ עַל בְּרִכּוּהֵי וּמְצֵלָא
וּמוֹדָא קָדָם אֱלֹהֵהּ כָּל קָבֵל דֵּי הָנָא עָבַד מִן קִדְמַת דְּנָהּ.

And when Daniel knew that the writing was signed, he went into his house — now his windows were open in his upper chamber toward Jerusalem — and he kneeled upon his knees three times a day, and prayed, and gave thanks before his God, as he did beforehand.